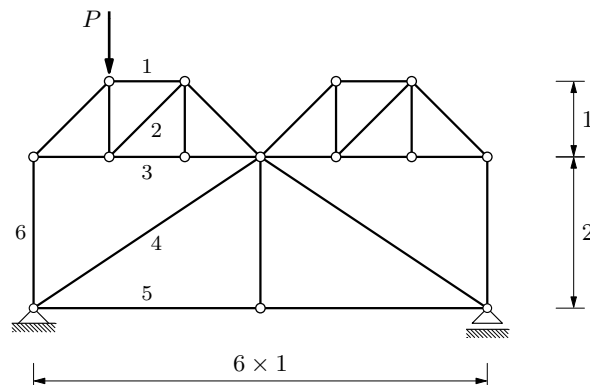

GS 1. — 1. kolokvij (A) (2023./2024.)

Zadatak 1.

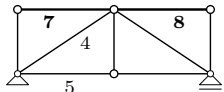
Grafičkim postupkom odredite vrijednosti sila u štapovima 1, 2 & 3!

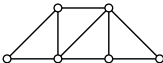
$$P = 125 \text{ kN}$$

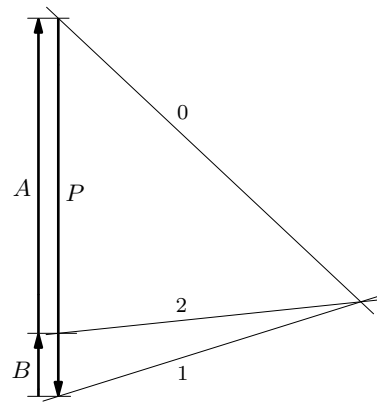
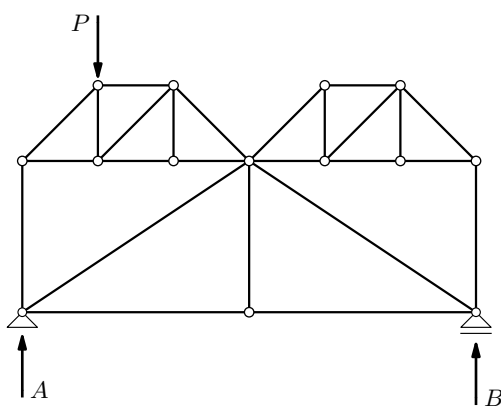
Način prvi:

prepoznavanje statičkoga sistema: složeni rešetkasti nosač¹:

rešetkasti nosač u kojem su štapovi 7 i 8 zamijenjeni rešetkastim

tijelima

vrijednosti reakcija:

mjerilo sila: 1 cm :: 25 kN

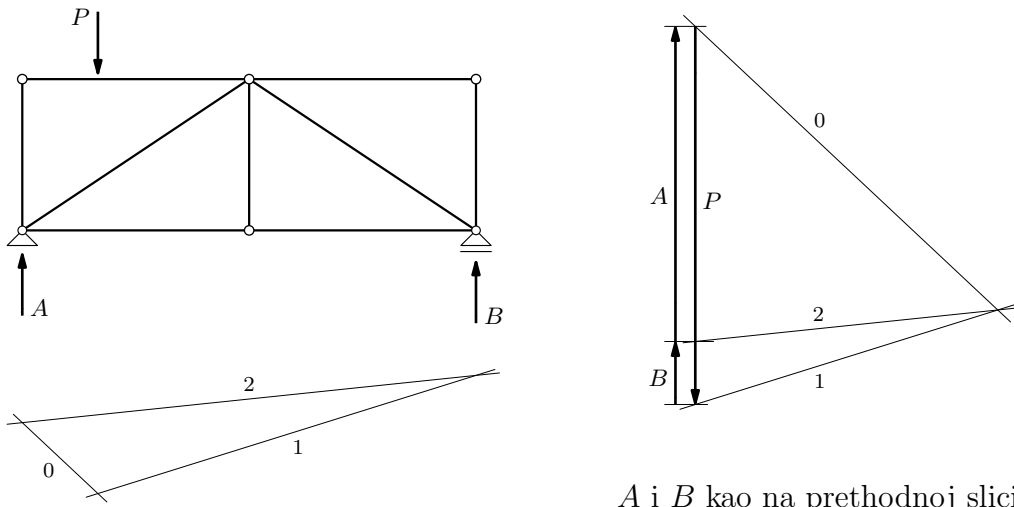
očitano:

$$A = 104 \text{ kN}$$

$$B = 21 \text{ kN}$$

¹ Treće predavanje i odjeljak *Složeni rešetkasti nosači* na stranicama 136 i 137 skripata dostupnih na adresi <http://master.grad.hr/nastava/gs/g1/g1.pdf>.

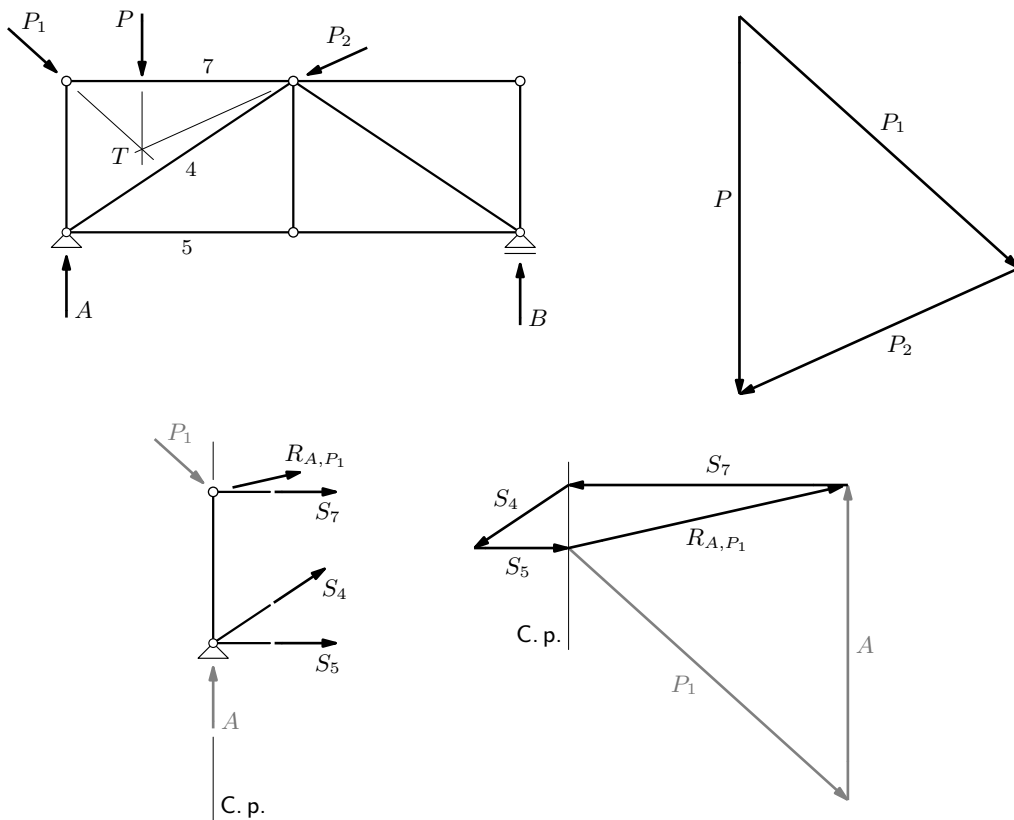
ili (svejedno je u kojoj je točki pravca djelovanja sile $\vec{P}$ njezino hvatište):

A i B kao na prethodnoj slici

sile u štapovima 7, 4 i 5 (Culmannov postupak):

T — bilo koja točka² na pravcu djelovanja sile $\vec{P}$

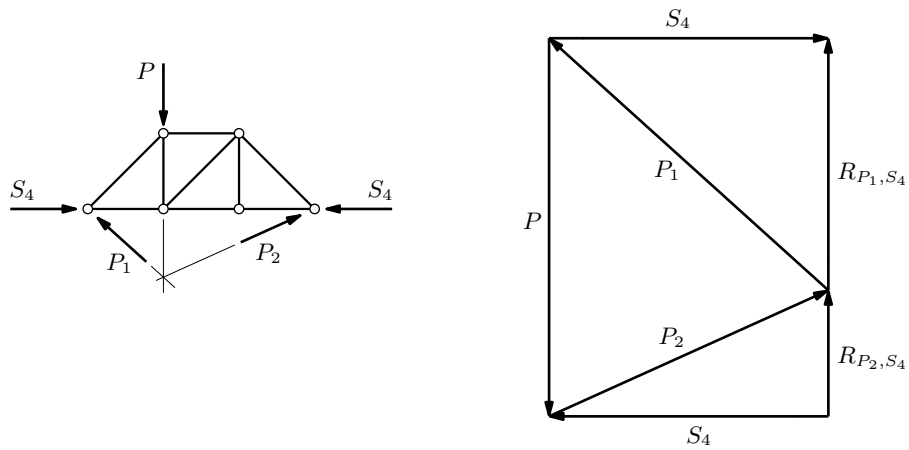
očitano:

$$S_7 = 92,25 \text{ kN (tlak)}$$

S_4 i S_5 nas ne zanimaju

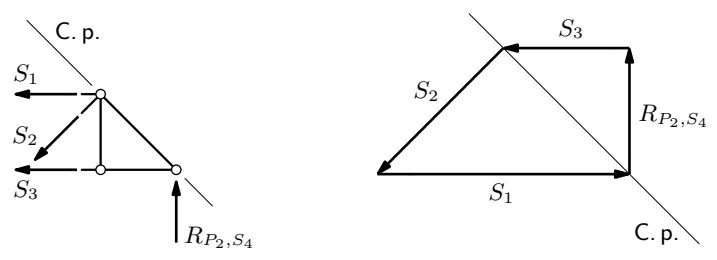
² Treće predavanje i odjeljak *Proširenje pojma rešetkastoga nosača* na stranicama 135 i 136 skripata dostupnih na adresi <http://master.grad.hr/nastava/g1/g1.pdf>.

sile koje djeluju na rešetkasto tijelo kojim je zamijenjen štap 4³:

u nastavku će nam trebati samo $R_{P_2, S_4} = 41,75 \text{ kN}$ (očitano)

vrijednosti sila u štapovima 1, 2 & 3 (Culmannov postupak):

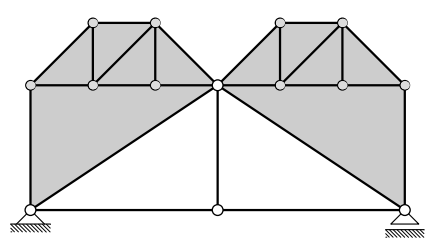

očitano:

- $S_1 = 83,25 \text{ kN}$ (tlak)
- $S_2 = 59 \text{ kN}$ (vlak)
- $S_3 = 41,75 \text{ kN}$ (vlak)

Način drugi:

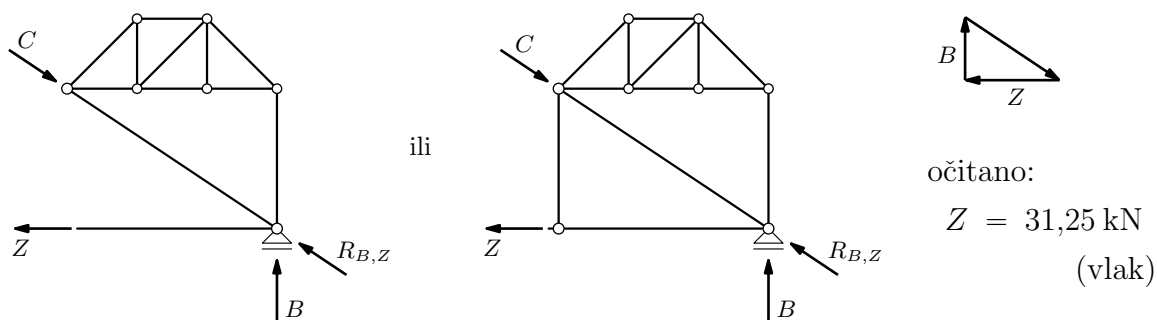
prepoznavanje statičkoga sistema: (rešetkasti) trozglobni nosač sa zategom

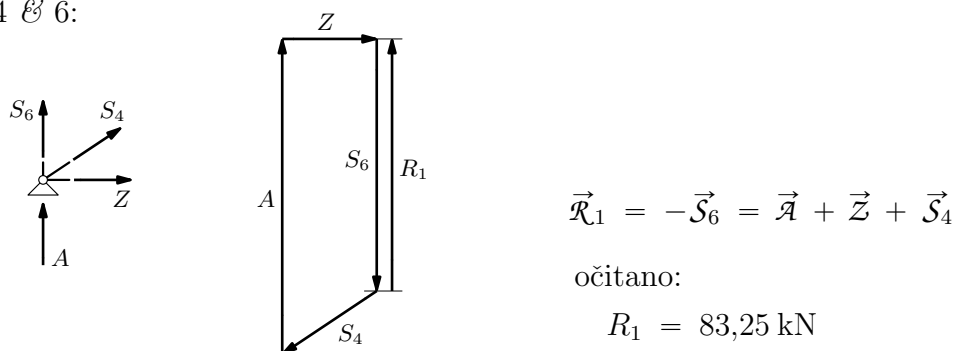
vrijednosti reakcija: kao u načinu prvom

³ Još uvijek treće predavanje i odjeljak *Proširenje pojma rešetkastoga nosača* u skriptama.

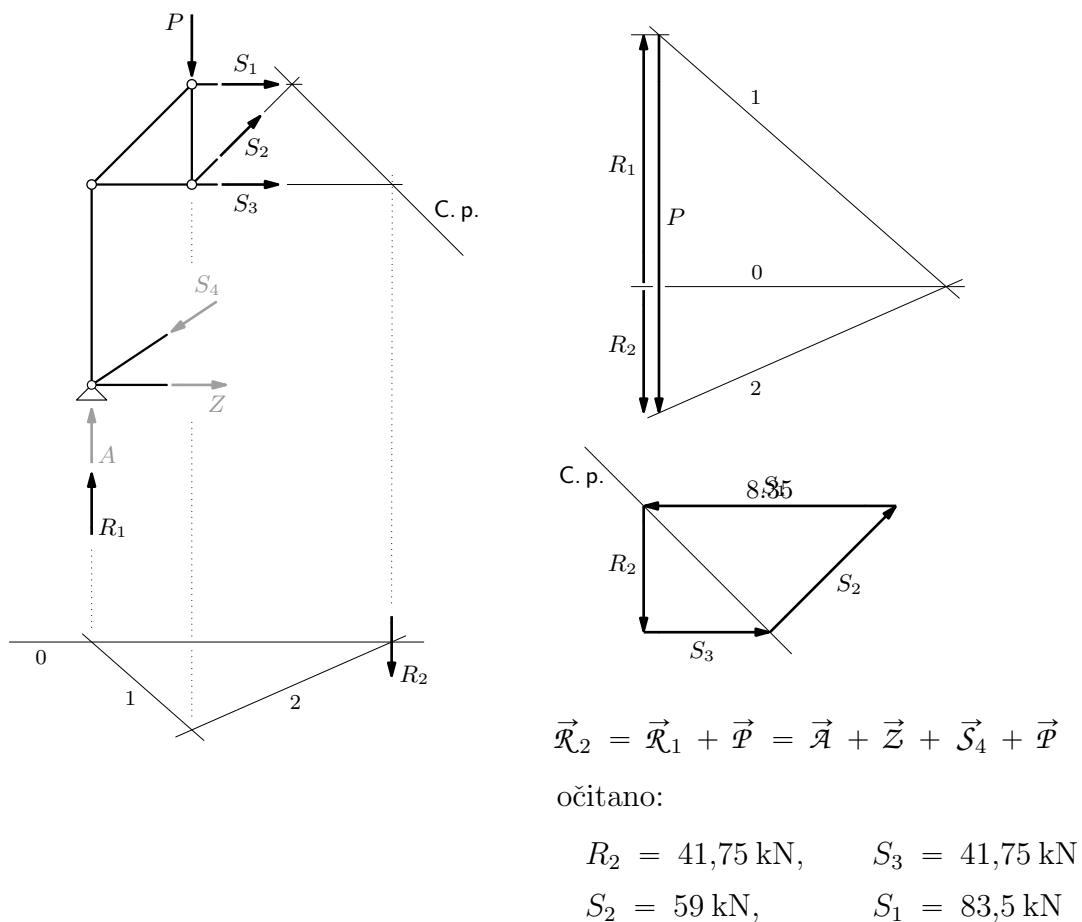
vrijednost sile u zategi (odnosno, u štapu 5):

sile u štapovima 4 i 6:

vrijednosti sila u štapovima 1, 2 i 3 (Culmannov postupak):

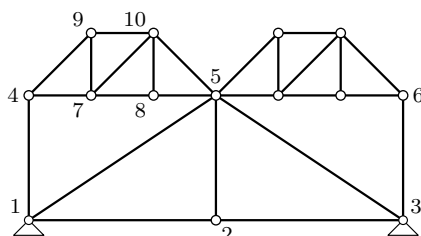
Način treći:

prepoznavanje statičkoga sistema: (pomalo neobičan običan⁴) rešetkasti nosač

vrijednosti reakcija: kao u načinu prvom

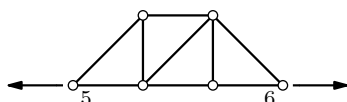
iako je sistem „obična” rešetka, metoda presjeka nije primjenjiva (barem ne odmah), jer se ne mogu presjeći samo tri štapa s nepoznatim vrijednostima sila

metoda čvorova:

- ♣ i ova se metoda na prvi pogled čini neprimjenjivom, jer nema ni jednoga čvora u kojem se sastaju samo dva štapa (s nepoznatim vrijednostima sila)
- ♣ ali, kao što znate, bilo koje će tijelo (a ne samo zglobni štap) na koje djeluju samo dvije sile biti u ravnoteži (ako i) samo ako te sile djeluju na istome pravcu $\mathcal{E}$ td.
- ♣ kako na rešetkasto tijelo između čvorova 5 i 6 djeluju samo sile u tim čvorovima,

slijedi

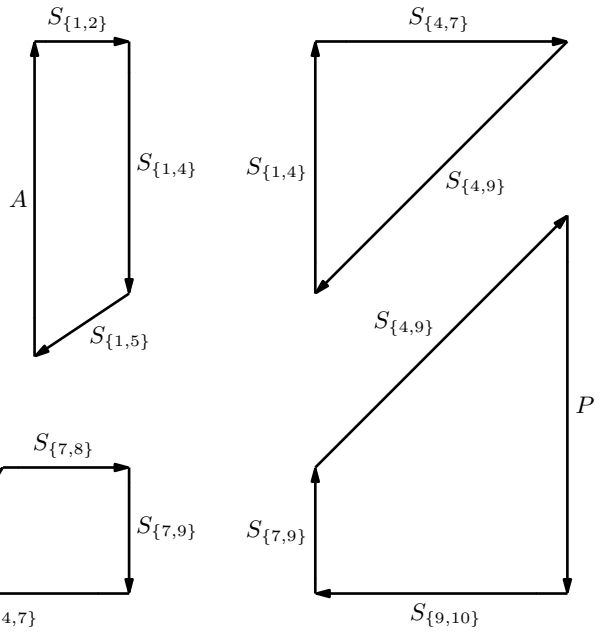
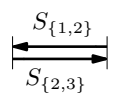
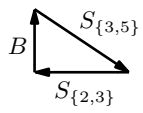
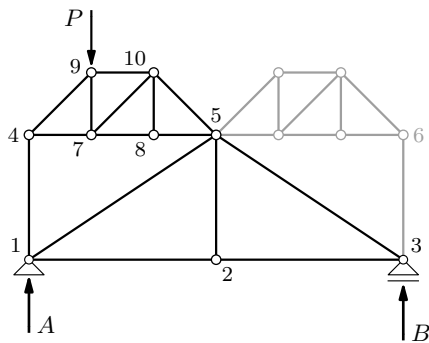
- ♣ prema tome, na čvor 6 djeluju samo dvije sile (sila na spojnici čvorova 5 i 6 i sila na osi štapa $\{3, 6\}$), a budući da te sile nisu na istome pravcu, $S_{\{5,6\}}$ $\downarrow$ $S_{\{3,6\}}$, moraju, da bi čvor bio u ravnoteži, iščeznuti
- ♣ u čvoru 3 preostaju dva štapa s nepoznatim vrijednostima sila

redosljed uravnoteživanja čvorova: 3, 2, 1, 4, 9, 7

crteži na sljedećoj stranici:

3
2
1 4
7 9

⁴ Običan — poznat još iz *Mehanike 1*.

očitano:

$$S_{\{9,10\}} = S_1 = 83,25 \text{ kN}$$

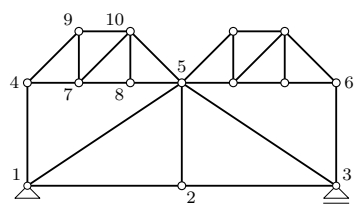
$$S_{\{7,10\}} = S_2 = 59 \text{ kN}$$

$$S_{\{7,8\}} = S_3 = 41,75 \text{ cm}$$

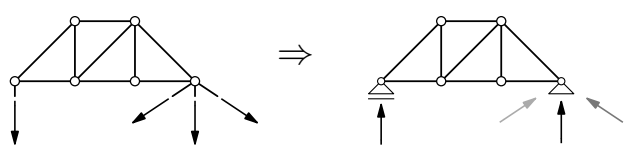
(vektori sile u štapovima 1 ($\{9, 10\}$), 2 ($\{7, 10\}$) i 3 ($\{7, 8\}$) mogu se, nakon nalaženja vektora sile u štapu $\{1, 5\}$ uravnoteživanjem čvora 1, odrediti i Culmannovim postupkom (kao na donjoj slici na stranici 4))

I na kraju, **način četvrti**:

pragmatična⁵ (da ne kažem oportunistička⁶) metoda — napraviti sàmo ono što se traži, ništa više (ali, naravno, niti ništa manje): riješiti običan mali rešetkasti nosač

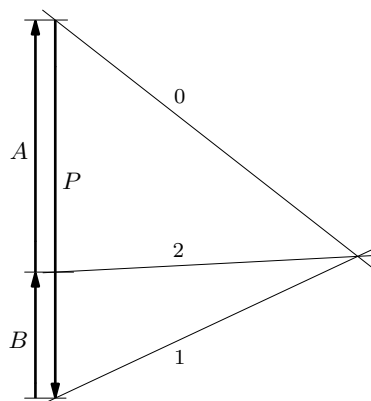
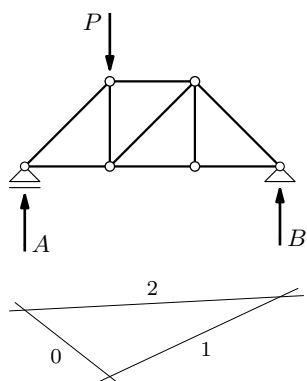
rešetkasto tijelo između čvorova 4 i 5 rešetkasti je nosač oslonjen na ostatak sistema koji preuzima ulogu podloge:

⁵ „Pragmatizam — djelovanje koje je strogo prilagođeno svrsishodnosti, neposrednim praktičnim ciljevima odnosno potrebama” [Hrvatski jezični portal, <https://hjp.znanje.hr>].

⁶ „Oportunitizam — beznačelno, neprincipijelno prilagođavanje prilikama u političkom i javnom ivotu; priklanjanje jačoj strani da bi se postigao često moralno problematičan materijalni probitak ili društvena promocija” [isto].

vrijednosti reakcija:

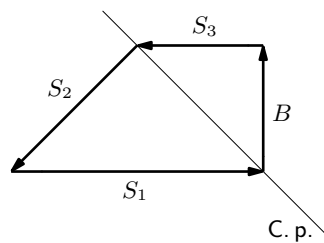
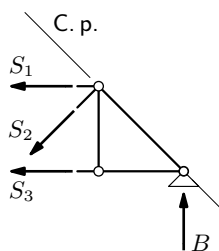

očitano:

$$A = 83,25 \text{ kN}$$

$$B = 41,75 \text{ kN}$$

vrijednosti sila u štapovima 1, 2 & 3 (Culmannov postupak, posljednji put):

očitano:

$$S_1 = 83,25 \text{ kN (tlak)}$$

$$S_2 = 59 \text{ kN (vlak)}$$

$$S_3 = 41,75 \text{ kN (vlak)}$$